

Tulevaisuuden osaamistarpeita yleisessä kirjastossa

Mikko Vainio

Vantaan kaupunki

Kirjasto- ja tietopalvelut

VANTAA

Vantaa

Olosuhteet

Oikea koulutus

Osaamistarpeet

Olosuhteet

Oikea koulutus

Osaamistarpeet

VANTAA

Suuri yleinen kirjasto – mikä tahansa

Useita toimipisteitä

Keskitettyjä toimintoja

Osa suurempia tietoteknisiä kokonaisuuksia

Kontrollinhaluiset kehysorganisaatiot

Suuria paikallisia eroja toimipisteiden välillä

VANTAA

Esimerkkinä Vantaa

11 kirjastoa, 130-200 työntekijää

Talous- ja henkilöstöhallinto, tietotekniikka, verkkopalvelut, hankinta- ja luettelointi keskitettyjä. Keskitettyjä prosessivastuita asiantuntijaryhmillä, esim. asiakaspalvelu

Osa HelMet-verkkoa, toimii kaupungin ylläpitämissä kahdessa tietoliikenneverkossa, kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien käyttäjä, odottaa kansallista yhteisluetteloja ja e-kirjakonsortiota

Kontrollinhaluiset kehysorganisaatiot

Suuria paikallisia eroja toimipisteiden välillä

Esimerkkinä Vantaa

Kehysorganisaation asettama tuottavuusvaade:

- työn osittaminen
- erikoistumisen tarve ja mahdollisuudet
- ostopalvelut

Kehysorganisaatiolle asetetut tuottavuusvaatimukset

- taloushallinnon tai tietotekniikan ulkoistus
- siivouksen, vahtimestaripalvelujen ulkoistus
- muiden virastojen työtehtäviä kirjaston hoidettavaksi

Olosuhteet

Oikea koulutus

Osaamistarpeet

Alan pätevyysvaatimukset ja koulutus

Kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään 70 prosentilla tulee olla:

- 1) yliopistossa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot;
- 2) ammattikorkeakoulussa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot;
- 3) ammatillinen perustutkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 35 opintoviikon laajuiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot; taikka
- 4) tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto.

Kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään 45 prosentilla tulee olla 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu koulutus.

Alan pätevyysvaatimukset ja koulutus

Kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään **70 prosentilla** tulee olla:

- 1) yliopistossa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot**;
- 2) ammattikorkeakoulussa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot**;
- 3) ammatillinen perustutkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 35 opintoviikon laajuiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot**; taikka
- 4) **tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto**.

Kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään 45 prosentilla tulee olla 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu koulutus.

Johtajat

Kunnan kirjastolaitosta taikka yhtä tai useampaa toimipistettä johtavalta vaaditaan virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen tai 35 opintoviikon laajuiset korkeakoulutasoiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot.**

Tampere: Informaatiotutkimus

”Opinnoissa voi suuntautua yleisen opintosuunnan lisäksi joko asiakirjahallintaan, internet- ja pelitutkimukseen tai tietokantoihin ja tiedonhakuun.

Opetus perustuu tutkimukseen, jonka painoalueet ovat informaatio- ja mediakäytäntöjen tutkimus, tiedonhaun tutkimus sekä pelitutkimus. Opetuksessa tarkastellaan teoreettisista lähtökohdista mm. tiedon hankintaa, organisointia, välittämistä ja säilyttämistä sekä interaktiivisen median muutoksen, suunnittelun ja toteutuksen kysymyksiä ja käyttökulttuureja.”

Lähde: Tampereen yliopiston verkkosivut

Pätevä johtaja?

Pätevyysvaatimus

...yhtä tai useampaa toimipistettä johtavalta vaaditaan ... tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen ... laajuiset korkeakoulutasoiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot.**

Opetus:

Opinnoissa voi suuntautua ... **asiakirjahallintaan, internet- ja pelitutkimukseen tai tietokantoihin ja tiedonhakuun.**

Opetuksessa tarkastellaan **teoreettisista lähtökohdista mm. tiedon hankintaa, organisointia, välittämistä ja säilyttämistä sekä interaktiivisen median muutoksen, suunnittelun ja toteutuksen kysymyksiä ja käyttökulttuureja.**

Seinäjoen AMK: Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Kirjastotyö on kulttuuri- ja tietotyötä yhdessä asiakkaiden kanssa. Perusopintoihin kuuluu myös yrittäjyyteen ja projektityöskentelyyn perehdyttäviä opintoja. Viestintä- ja asiakaspalvelutaidot, kiinnostus tieto- ja viestintäteknikkaan, luovuus ja halu jatkuvaan uuden oppimiseen ovat alalla välttämättömiä. Keskeisinä ovat kirjasto- ja tietopalvelutyön ydinasiat:

kokoelmatyö

tiedon ja julkaisujen saattaminen asiakkaiden käyttöön,

tietojenkäsittelytaidot ja

perehtyminen kirjastoalan erilaisiin toimintoihin

Pätevä johtaja?

Pätevyysvaatimus

...yhtä tai useampaa toimipistettä johtavalta vaaditaan ... tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen ... laajuiset korkeakoulutasoiset **kirjasto- ja informaatioalan opinnot.**

Opetus SEAMK:

... kulttuuri- ja tietotyötä yhdessä asiakkaiden kanssa. Perusopintoihin kuuluu myös yrittäjyyteen ja projekti-työskentelyyn perehdyttäviä opintoja. Viestintä- ja asiakaspalvelutaidot, kiinnostus tieto- ja viestintätekniikkaan, luovuus ja halu jatkuvaan uuden oppimiseen ovat alalla välttämättömiä.

Kirjaston henkilökunnan koulutus?

Koulutuksen sisältö

- Asiakaspalvelun kehittäminen
- Myyntityö
- Markkinoinnin muodot
- Visuaalinen myymälämarkkinointi
- Tuotehallinta
- Työoikeus
- Markkinointioikeus
- Toiminnan kannattavuus
- Asiakaspalveluenglanti
- Asiakaspalveluruotsi
- Word, Excel, PowerPoint

TAKK, Myynti- ja asiakaspalvelukoulutus, 6 kk

Onnen Apila, neljän tunnin myyntikoulutus

Vantaan kaupunki, esityksen tekijä

>>

Koulutuksen sisältö

- sanaton viestintä, kehon kieli
- puhelinviestinnän erityispiirteet
- asiakkaan näkökulma ja hyvät vinkit hyvään palveluun
- motivaatio, asenne ja itsetunto
- 8 yleistä myynnin virhettä
- mitattavat määrät, laadun mittarit
- hyvän myyjän ominaisuudet, hyvän asiakaspalvelijan tunnusmerkit
- ihmistuntemus
- tilanteita, joissa ehdotetaan muuta ratkaisua
- keinoja stressin sietokyvyn parantamiseen

31.10.2012

Olosuhteet

Oikea koulutus

Osaamistarpeet

Tulevaisuuden osaamistarpeita yleisessä kirjastossa

Nykyasetuksen mukainen korkein pätevyys suuressa kirjastossa (200 työntekijää)

- Hankinta, luettelointi, niihin liittyvät tilastot ja menetelmät, bibliometria. Muutama henkilö / iso kirjasto

Nykyinen kirjastoalan amk-koulutus

- Kirjastopisteiden esimiestehtävät

Uudenlainen asiakaspalveluun, myyntiin ja markkinointiin suuntautunut koulutus

- Kaikki asiakaspalvelutehtävät, valtaosa henkilöstöstä